

# ตำบลศิลาแลง

อำเภอปัว จังหวัดน่าน

พออยู่พอกิน หนี้สินลดลง





# สารบัญ

- ๐๖ สภาพแวดล้อม
- ๐๘ ความเป็นมา
- ๒๐ ก้าวเดินด้วยความปลอดภัย
- ๒๒ กลไกการขับเคลื่อน
- ๓๔ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๔๐ แผนที่ความรู้
- ๔๒ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้
- ๔๖ ภาคนวนก



## นิยามความปลอดภัยของตำบลศิลาแลง

“พออยู่ พอกิน หนี้สินลดลง ชั่นคงทรัพย์สิน”



# โมเดลทิวลิป : สู่ความเป็นตำบลวิถีพอเพียง





# สภาพแวดล้อม

ภาพสะท้อนความรุ่งเรืองของตำบลศิลาแลง ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอปัว เมืองโบราณแห่งแรกของเมืองน่าน คือ ความเจริญทั้งทางการเมือง การปกครอง และการค้า ปัจจุบันที่นี้จึงมีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งทางด้านวัฒนธรรม ภาษา ความเชื่อ และระบบการผลิต แต่สิ่งสำคัญที่เชื่อมโยงผู้คนให้สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้ คือ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าและน้ำ ทั้งนี้ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลศิลาแลง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ "ไทลื้อ" นอกนั้นเป็นคนเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์ ม้ง เมี่ยน ลัวะ และขมุ

ตำบลศิลาแลงมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ สภาพบ้านเรือนปัจจุบันยังคงความเป็นวิถีแบบเดิม คือ เป็นบ้านแบบยกสูงค้ำล่างเป็นพื้นที่โล่งไว้สำหรับการใช้ทำกิจกรรมในครอบครัว มีสภาพพื้นที่เป็นป่าอุดมสมบูรณ์ แต่เดิมตำบลศิลาแลง มีเขตการปกครองรวมกับตำบลปัว ต่อมาได้มีการแยกเขตการปกครองใหม่ โดยแยกหมู่บ้าน จำนวน ๑๗ หมู่บ้าน ออกจากตำบลปัว ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ให้ชื่อว่า "ตำบลศิลาแลง" แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรประมาณ ๔,๑๓๓ คน อาชีพหลักของประชากรในตำบลศิลาแลง คือ การทำนา ซึ่งเป็นอาชีพที่คนไทลื้อมีความชำนาญและผูกพัน โดยมีวิถีของตัวเอง มีทั้งการทำนาในที่ลุ่มและการทำนาในที่ดอน นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชหมุนเวียนตามฤดูกาล อาทิ ถั่วเหลือง พริก และกระเทียม รวมไปถึงการปลูกพืชผักของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง นอกจากนี้ ยังมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่ วัว และควาย เพื่อเป็นอีกหนทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ของชาวตำบลศิลาแลง 💧



# ความเป็นมา

ตำนานพญากุคา เกิดขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ มีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า "พญากุคา" แต่เดิมเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อจากสิบสองปันนา หรือบ้างก็ว่าเป็นคนเมืองเงินยาง (เมืองเงินยางเชียงแสน) แต่ทั้งนี้ความเชื่อที่ว่าเป็นคนลื้ออพยพมาจากสิบสองปันนาได้รับการยอมรับมากกว่า โดยได้อพยพพร้อมกับชาวนำประชาชนกว่า ๒๐๐ คนลงมาทางใต้ เมื่อมาพบชัยภูมิที่บ้านห้วยเหี้ย เป็นบริเวณที่ราบกว้างติดลำน้ำ ก็ได้ครอบครองพื้นที่สร้างบ้านแปงเมือง ซึ่งบริเวณนี้ปัจจุบันก็คือตำบลศิลาแลงนั่นเอง ต่อมา "พญากุคา" จึงย้ายที่ตั้งไปอยู่ยังตำบลเพชรในปัจจุบัน โดยมีการสร้างเมืองใหม่ให้ชื่อว่าเมืองกุคา และได้ครองเมืองแห่งนี้รวมระยะเวลากว่า ๘๖ ปี ในสมัยนั้นเมืองของพญากุคา ถือเป็นศูนย์กลางของเมืองน่านในสมัยโบราณ และชื่อของพญากุคาเป็นที่มาของชื่อ "คอยกุคา" เทือกเขาที่สูงกว่าสองพันเมตร ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของชุมชนโดยรอบ เมื่อผ่านยุคเก่าอันยิ่งใหญ่เข้ามาสู่ยุคใหม่ ตำบลศิลาแลงก็ต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากมาย โดยสามารถแบ่งเป็นยุคๆ ได้ดังนี้





## ก่อนปี พ.ศ.๒๕๑๐

ยุคอดีตที่รุ่งเรืองสู่การเป็นเมือง  
แห่งพื้นที่สีแดง

พื้นที่ในบริเวณนี้มีความหลากหลายของกลุ่ม  
ชาติพันธุ์ ทั้งเป็นช่วงเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง  
สำคัญซึ่งมีผลต่อพัฒนาการของตำบลศิลาแลง  
ได้แก่ การแยกตำบลศิลาแลงออกจากตำบลปัว เพื่อ  
ให้ง่ายต่อการดูแลของหน่วยงานปกครองในท้องถิ่น  
และอีกประการหนึ่งคือ หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่  
๒ มีการต่อสู้ระหว่างลัทธิคอมมิวนิสต์และลัทธิ  
ประชาธิปไตยอย่างเข้มข้น รัฐบาลไทยในยุคนั้น  
นอกจากจะปราบปรามด้วยกองกำลังทหารแล้วยัง  
ต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย "การพัฒนา"  
มีการสร้างถนน ไฟฟ้า การศึกษา สาธารณสุข  
การส่งเสริมด้านอาชีพ และมีการเคลื่อนย้ายชาวบ้าน  
ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง



ลงจากบนคอยสูงให้มาอาศัยอยู่พื้นที่ระหว่างกลาง  
เพื่อให้เป็นทั้งพื้นที่กันชนและง่ายต่อการเข้าไป  
ควบคุมดูแล

ในช่วงนี้เองที่มีการส่งเสริมการปลูกพืช  
เชิงเดี่ยว ก่อให้เกิดการขยายพื้นที่ป่าเป็นวงกว้าง  
ประกอบกับในช่วงนั้นการนำไม้ในป่ามาใช้สามารถ  
ทำได้ง่าย เพียงไม่ถึง ๒ ปี สภาพป่าตำบลศิลาแลง  
ที่เคยอุดมสมบูรณ์ก็ถูกแทนที่ด้วยพืชไร่ ก็โล่งเตียน  
เป็นแห่งๆ ทำให้ลำน้ำหลายสายที่หล่อเลี้ยงนาข้าว  
แห้งเหือดลง





## พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๒๐

ยุคแสวงหากางออก เมื่อป่าหาย  
น้ำแล้ง และความขัดแย้งปะทุขึ้น

ช่วงเวลานี้ตำบลศิลาแลงประสบปัญหาความแห้งแล้งรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ลำน้ำแม่ภูน ลำห้วยหาญ และลำห้วยหินลับ ไม่มีน้ำเพียงพอต่อการเกษตร สถานการณ์ที่เกิดขึ้นกระทบต่อความมั่นคงในการดำรงชีพของชาวบ้านตำบลศิลาแลง เมื่อไม่มีน้ำทำนา ย่อมหมายถึง "การไม่มีข้าวกิน" ผู้นำชุมชนเริ่มมีการพูดคุยกันเพื่อหาทางแก้ไข ปัญหา เกิดปัญหาคนคันน้ำและคนปลายน้ำลูกหลานไปถึงความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในช่วงที่ยังไม่สามารถคลี่คลายปัญหาได้ การรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่ทำกินยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้กลุ่มผู้นำชุมชน ได้พูดคุยกันเพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริง พร้อมทั้งหาทางออกและแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการพูดคุยและวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาร่วมกันพบว่า ปัญหาที่แท้จริงนั้น มิใช่เกิดขึ้นจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เกิดมาจากผู้คนทุกกลุ่มที่เข้ามาใช้ประโยชน์ของผืนป่าตำบลศิลาแลง ทุกฝ่ายเห็นร่วม

กันว่าปัญหาความแห้งแล้งเกิดมาจากการที่ผืนป่าถูกทำลายลง จึงเห็นร่วมกันว่าควรที่จะมีการอนุรักษ์เพื่อรักษาและฟื้นฟูป่าและแหล่งน้ำในการยังชีพของชุมชน

ในช่วงนี้เองมีการจัดทำกฎระเบียบป่าการจัดการป่าของตำบล มีการจัดแบ่งขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละหมู่บ้าน และพื้นที่ป่าตำบลที่ต้องดูแลร่วมกัน ทำให้มีความชัดเจนในการจัดการป่าเพิ่มมากขึ้น



## พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๕๐

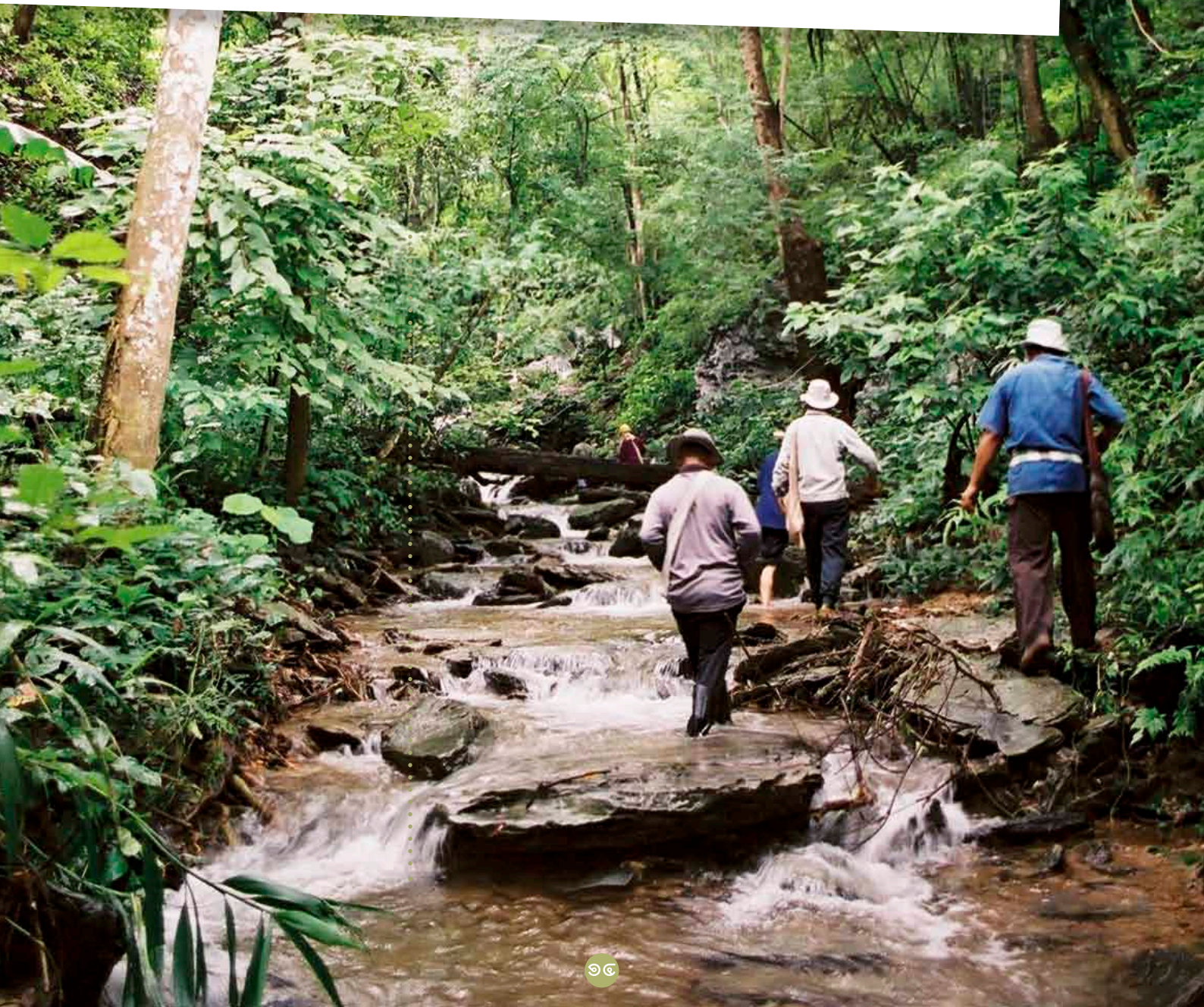
ยุคภาคีเกื้อหนุน  
สร้างพลังพัฒนาชุมชน

เป็นยุคของการลุกขึ้นมาจัดการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของตำบลศิลาแลง จนสามารถพลิกวิกฤติเป็นโอกาส สร้างพลังชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าของชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตำบลศิลาแลงได้รับความสนใจจากองค์กรภาคี หน่วยงานพัฒนาภายนอกเข้ามาหนุนเสริมกระบวนการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เป็นกระบวนการที่มิได้ร้องขอความช่วยเหลือจากใคร แต่เลือกที่จะสร้างพื้นที่ในการพูดคุยกันในชุมชน ใช้เครื่องมือที่เรียกว่า "เครือข่ายความสัมพันธ์ของระบบอาวุโส" การเชื้อพื้ผู้นำ และระบบเครือญาติเป็นตัวเชื่อมร้อยความร่วมมือของทุกฝ่ายในชุมชน การคิดค้นรูปแบบการจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน มีทั้งระดับยี่ดหุ่ยน ระดับของสร้างกฎกติการ่วมกัน ไปจนถึงข้อบัญญัติของตำบลล้วนเป็นพัฒนาการของการจัดการทรัพยากรที่ปรับให้เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงในชุมชน อีกทั้งการเข้ามาหนุนเสริมขององค์กรภาคีพัฒนาต่างๆ ยิ่งทำให้ตำบลศิลาแลงมีความเข้มแข็งเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งจากภายในและภายนอกมากยิ่งขึ้น



## ■ กุณตำบล

คนกับป่าต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อขาดป่าก็เกิดความแห้งแล้ง แต่กว่าจะรู้ตัวรู้ตนชาวบ้านตำบลศิลาแลงก็ต้องฝ่าฟันวิกฤติและความขัดแย้งกันเองภายในชุมชน เมื่อตระหนักถึงปัญหาที่แท้จริง หากไม่รักษาป่าไว้ ความแห้งแล้งก็จะดำเนินต่อไป คนในชุมชนก็ไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ การรู้จักตนเองและหันหน้าเข้าหากัน เพื่อมองหาหนทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน จะยิ่งส่งเสริมให้ตำบลศิลาแลงมีทรัพยากรไว้ใช้ได้ใช้กันจนชั่วลูกชั่วหลาน



### ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ

ป่าชุมชน ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑๐,๑๒๕ ไร่ หรือประมาณ ๑๖.๒ ตารางวา เดิมรวมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ คอยภูคาและป่าผาแดง ภายหลังประกาศให้อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติคอยภูคา พื้นที่ป่าดังกล่าวสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชาวบ้านตำบลศิลาแลงเพราะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหล่อเลี้ยงชุมชนทั้ง ๗ หมู่บ้าน สภาพป่าประกอบด้วย

- ป่าเบญจพรรณ ซึ่งกระจายตัวบริเวณเชิงเขาและที่ราบริมห้วย มีพันธุ์ไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้ประดู่ ตะแบก และไม้ไผ่ชนิดต่างๆ
- ป่าเต็งรัง ที่เป็นแหล่งอาหารของชุมชน มีพันธุ์ไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้เต็ง และไม้รัง
- ป่าดงดิบแล้ง เป็นป่าที่พบโดยทั่วไปตามไหล่เขา และหุบเขา ที่มีสภาพสมบูรณ์ พันธุ์ไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้ยาง

นอกจากความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณต่างๆ แล้ว ในป่ายังเป็นถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าหายากหลายชนิด เช่น เสือโคร่ง เก้ง เลียงผา หอก อีวอก และนกเงือก ทั้งยังเป็นแหล่งอาหารรวมไปถึงไม้ใช้สอยและสมุนไพรพื้นบ้านของชุมชน

ลำน้ำกุน ถือเป็นลำน้ำสายสำคัญนอกเหนือจากลำห้วยเล็กๆ ที่ไหลหล่อเลี้ยงผู้คนในพื้นที่ตำบลศิลาแลง โดยมีกลุ่มองค์กรเหมือนฝาย หรือที่เรียกว่า "แก้มือ่งและแก้มลาย" มีหน้าที่สำคัญในการจัดสรรน้ำให้ทั่วถึง และเพียงพอต่อกลุ่มผู้ใช้น้ำ แต่ในช่วงฤดูการเพาะปลูก มีการออกกฎกติกาการใช้ประโยชน์เหมือนฝายร่วมกัน รวมไปถึงการแสวงหาทางออก และมาตรการในการลดใช้สารเคมีจากภาคการเกษตรลงสู่ลำน้ำสายสำคัญสายนี้



### ทุนทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และชาติพันธุ์

ตำบลศิลาแลงถือเป็นตำบลที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ มีกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกันถึง ๖ กลุ่ม ประกอบด้วย ไทลื้อ ม้ง เมี่ยน ลัวะ ขมุ และคนเมือง แต่ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลศิลาแลงเป็นคน "ไทลื้อ" ที่มีความเชื่อและเคารพในระบบอาวุโสและระบบเครือญาติ มีความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนาพุทธและผีบรรพบุรุษ อีกทั้งยังเชื่อมโยงความเชื่อเรื่องผีและศาสนาเข้ากับวิถีชีวิตประจำวัน มีพิธีกรรม การทำไร่ไถนา อาทิ การเรียกขวัญข้าว การสู่ขวัญข้าวใหม่ การเลี้ยงผีสบันน้ำ ประเพณีตานสลากภัต และตานธรรมมหาชาติ ซึ่งปัจจุบันก็ยังคงสืบทอดพิธีกรรมเหล่านี้เอาไว้ นอกจากนี้ ยังมีเสื้อผ้า การแต่งกายที่บ่งบอกความเป็นคนไทลื้อ ที่เรียกว่า "ผ้าทอไทลื้อ" ผู้หญิงไทลื้อจะได้รับการถ่ายทอดทักษะการทอผ้าที่ประณีต มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ปัจจุบันผ้าทอไทลื้อเป็นการนำวัฒนธรรมมาประยุกต์และสามารถผลิตเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมและสร้างรายได้ให้กับตำบลศิลาแลง



### ทุนทางด้านศักยภาพชุมชน

ตำบลศิลาแลงมีความพร้อมทางด้านบุคลากร คือ มีปราชญ์ผู้รู้ อาทิ พ่อเสริม ต๊ะแก้ว ทำหน้าเป็นตัวกลางในการเชื่อมประสานงานกลุ่มคนและองค์กรในพื้นที่ การเชื่อมประสานผู้นำชุมชนทั้งผู้นำทางการ ผู้นำตามธรรมชาติ และหน่วยงานองค์กรในพื้นที่

ความเข้มแข็งและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชน ทำให้มีหน่วยงานจำนวนมากเข้ามาทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลศิลาแลงร่วมกัน อาทิ กลุ่ม The Ockenden Venture เข้ามาส่งเสริมอาชีพการทอผ้า โดยเฉพาะผ้าไทลื้อที่มีในหมู่บ้าน สมาคมพัฒนาไทยพายัพ ได้จัดหาพันธุ์วัวที่สามารถเลี้ยงในป่าให้แก่ชาวบ้าน ส่งเสริมอาชีพเลี้ยงวัวในป่าและได้เป็นจุดเริ่มต้นของการใช้พื้นที่ป่าเพื่อเลี้ยงสัตว์ ในขณะที่มูลนิธิฮักเมืองน่าน องค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่จังหวัดน่าน ได้เข้ามาสนับสนุนพิธีกรรมการบวชป่า และกิจกรรมการพัฒนาในด้านต่างๆ กรมป่าไม้ได้



สนับสนุนเรื่องงบประมาณ  
ในการจัดทำแนวกั้นไฟขึ้นใน  
บริเวณป่าชุมชน กองทุนเพื่อ  
การลงทุนทางสังคม (Social  
Investment Fund: SIF)  
เข้ามาดำเนินการ "โครงการ  
บ้านร่มเมืองเย็น" ในพื้นที่  
เน้นในด้านการบริหารจัดการป่า

อุดหนุนงบประมาณทำแนวกั้นไฟ การเผ่าระวัง  
ปักหลักเขต และป่ายในบริเวณป่าชุมชน ส่วนหน่วย  
พัฒนาการเคลื่อนที่ นพค. ๓๒ น่าน สำนักงาน  
เกษตรอำเภอปัว ได้เข้ามาส่งเสริมการทำเกษตร  
ทฤษฎีใหม่ อีกทั้งยังมี "โครงการเกษตรกรรมยั่งยืน  
กับหนี้สินเกษตรกรรายย่อย ภูมินิเวศน่าน" หรือที่  
เรียกกันติดปากว่า "โครงการนาร่อง" เข้ามาส่งเสริม  
ความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการหนี้สิน โดยมี  
องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาแลง เป็นตัวเชื่อมระหว่าง  
ชุมชน และหน่วยงานองค์กรภาคีพัฒนาทั้งในและ  
นอกพื้นที่ การเข้ามาสนับสนุนขององค์กรภาคีพัฒนาต่างๆ  
ยิ่งทำให้ตำบลศิลาแลงมีความเข้มแข็งและเกิดการเรียนรู้  
ที่หลากหลายทั้งจากภายในและภายนอกมากยิ่งขึ้น 💧





# ก้าวเดิน ด้วยความพอเพียง

บ. ดอนชัย  
ต. ศีลาแลง อ.ป่า จ.น่าน

ตำบลศิลาแลง เข้าร่วมโครงการรักษ้ำป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง ในฐานะตำบลนำร่อง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ การดำเนินกิจกรรมของตำบลศิลาแลง เริ่มต้นมาจากการขับเคลื่อนจากภายใน โดยการลุกขึ้นมาจัดการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กับปากท้องและความมั่นคงในการดำรงชีพ ตามวิถีชุมชนเกษตรกรรม การให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเพื่อปกป้อง "ทุน" ซึ่งหมายถึงทรัพยากรดิน น้ำ ป่า จนตำบลได้รับรางวัลแห่งความภาคภูมิใจ อาทิ ได้รับธงพิทักษ์ป่าพระราชทาน "พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต" ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากการจัดตั้งราษฎรอาสาพิทักษ์ป่า (รสป.) ที่ร่วมกันอนุรักษ์ป่าไม้แล้วได้ผลระดับดีเด่น ต่อเนื่องมาจนปี พ.ศ.๒๕๕๘ ได้รับรางวัล

ชนะเลิศตำบลเขียวจีดีเด่น ระดับเขต จากมูลนิธิสถาบันราชพฤกษ์ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้รับ "รางวัลลูกโลกสีเขียว" จากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ประเภท "ศิลปบนท้ เกตตัด ๕ ปี แห่งความยั่งยืน" ในฐานะชุมชนมีการรักษาผลงานการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

จากรางวัลที่ได้รับจะเห็นได้ว่าชาวชุมชนมีเป้าหมายที่สอดคล้องกันกับโครงการฯ นั่นคือ การพัฒนาชุมชนสู่วิถีการพึ่งตนเอง ซึ่งชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านเกษตรกรรมยั่งยืน การจัดการหนี้สิน วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งโครงการฯ เข้ามาส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนให้ก้าวเดินในทิศทางที่สามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ 💧



## คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลศิลาแลง

ประธานคณะกรรมการโครงการฯ  
นางรำแพน ไนพรวน

คณะกรรมการฝ่าย  
บริหารแผนงาน/กิจกรรม

นายสมฤทธิ เนตรทิพย์

คณะกรรมการฝ่าย  
การเงินและบัญชี

นางยุพา ทิมาวงศ์  
นายธวัช ยานันท์  
นางเครือวัลย์ หาญยุทธ  
นายอรุณ แสนนิทรา  
นางประเนียม เนตรทิพย์  
นายสมฤทธิ เนตรทิพย์

คณะกรรมการฝ่าย  
ติดตามและประเมินผล

นายสมพงศ์ หาญยุทธ  
นายถวิล ใหม่น้อย  
นายสมคิด ช่างเหล็ก

คณะกรรมการฝ่าย  
จัดซื้อจัดจ้าง

นายอดิเรก เพชรสังข์  
นายชูวิทย์ เชี่ยวสุวรรณ  
นายป่วน ทิมาวงศ์











สิ่งสำคัญที่ทำให้คณะกรรมการโครงการสามารถดำเนินมาได้อย่างต่อเนื่องและเป็นกลุ่มก้อนที่เข้มแข็ง เนื่องมาจากมีหลักในการทำงานร่วมกัน ๒ ประการสำคัญคือ

ประการแรก คือ เป็นการทำงานที่เน้นความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และมีจิตอาสา ถือเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานร่วมกัน โดยมองว่าการทำงานจะต้องให้เกิดความเข้าใจเป้าหมายวัตถุประสงค์ และให้ตำบลศิลาแลงเป็นหัวใจของการทำงานที่เชื่อมประสานงานจากทุกฝ่าย และทุกกลุ่มเข้ามาร่วมกัน

ประการที่สอง คือ "ใช้ชุมชนเป็นตัวตั้ง" ทำอย่างไรให้ชาวตำบลศิลาแลงอยู่ได้ อยู่รอด และอยู่อย่างมีความสุข สิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าหลักในการทำงานของตำบลศิลาแลงสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น คือ การสะท้อนภาพการทำงานของ "๓ ขา" คือ ท้องถิ่น ท้องที่ และองค์กรชุมชนที่เป็นหนึ่งเดียวกัน และเกื้อกูลกัน

นอกจากหลักคิดทั้ง ๒ ประการแล้ว กระบวนการทำงานที่ผ่านมาส่งผลให้คณะกรรมการโครงการฯ ได้เรียนรู้เทคนิคในการทำงานหลายประการ ซึ่งเทคนิคและกลยุทธ์ในการทำงานเหล่านี้ เกิดขึ้นจากกระบวนการลองผิดลองถูก ปรับหาทิศทางและรูปแบบการทำงานที่เป็นเสมือนข้อต่อให้การทำงานสามารถขับเคลื่อนให้เกิดรูปธรรมได้นั่นเอง









๕. พูดแล้วทำ ทำให้ช้า ทำให้บ่อย เป็นกระบวนการสืบเนื่องมาจากการชวนคิด ชวนคุย ชวนรู้ เมื่อตกผลึกทางความคิดร่วมกัน ก็จะนำไปสู่การปฏิบัติการที่ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดเป็นวิถีที่คุ้นชิน

๖. สรุปบทเรียนและติดตามผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อแก้ไขปัญหาคออ่อนที่พบเจอ รวมไปถึงเพื่อปรับวิธีการในการทำงานที่เหมาะสม

๗. ใช้มติที่ประชุมเป็นเอกสิทธิ์ในการตัดสินใจ ไม่ยึดติดกับความคิดผู้นำหรือใครคนใดคนหนึ่ง

๘. ให้เกียรติรับฟังซึ่งกันและกันในการทำงาน แม้จะแตกต่างหลากหลายทัศนคติ

๙. มีการกระตุ้นด้วยการให้รางวัลในกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสา ที่มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและตามหลักเกณฑ์ที่คณะทำงานกำหนดไว้



๑๐. จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนครัวเรือนพอเพียงอาสาตำบลศีลาแลง เพื่อเป็นกองทุนหนุนเสริมกิจกรรมวิถีพอเพียงของกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสา

๑๑. แบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานของคณะกรรมการโครงการฯ ตามความถนัดและความชอบ เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมีความสุข และเกิดความชัดเจน

ทั้งนี้นอกเหนือจากคณะกรรมการโครงการฯ ซึ่งเป็นกลไกที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนการทำงานแล้ว ทีมงานภาคสนาม ปตท. ทั้งเจ้าหน้าที่ประจำตำบล เจ้าหน้าที่ประจำภาค และที่ปรึกษาภาค ถือเป็นกลไกที่มีความสำคัญไม่น้อย ที่มีบทบาทเอื้อหนุนการทำงานในพื้นที่ โดยแต่ละส่วนมีบทบาทและเทคนิคในการทำงานที่ต่างกันอย่างออกไปดังนี้

### ทีมงานภาคสนาม ปตท.

#### เจ้าหน้าที่ประจำตำบล

ผู้คนในตำบลเรียกกันติดปากว่า "หนานเอิญ" เขาเป็นลูกหลานคนศีลาแลงที่เรียนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยทำหน้าที่เป็นครูช่วยสอนโรงเรียนในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นนักจัดรายการวิทยุชุมชน หนานเอิญสามารถเป็นตัวกลางในการเชื่อมประสานระหว่างโครงการฯ กับตำบลศีลาแลง โดยเฉพาะในเชิงนโยบายเพราะมีเทคนิคการทำงานคือการเปิดใจกว้าง ในการรับรู้ รับฟัง และเรียนรู้ โดยเฉพาะ





ผ่านเวทีประชุมแลกเปลี่ยน พร้อมทั้งยอมรับความแตกต่างทางความคิดในการทำงาน อีกทั้งยังมอบหมาย วางตัวในฐานะลูกหลานของคณะกรรมการโครงการฯ สามารถสื่อสารเงื่อนไขและบริบทของพื้นที่ให้กับส่วนกลางรับทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในการปรับทิศทางและมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันในการทำงาน

อีกทั้งเจ้าหน้าที่ประจำตำบล ยังได้ร่วมเรียนรู้การทำงานไปพร้อมกับคณะกรรมการโครงการฯ โดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญคือ ร่วมบริหารจัดการโครงการ ระบบบัญชี และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการโครงการฯ เป็นกองเลขาให้กับคณะกรรมการโครงการฯ ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีถือว่าโครงการฯ ได้หล่อหลอมและสร้างคนรุ่นใหม่ ที่มีความมุ่งมั่นจะทำงานพัฒนาชุมชนตำบลศิลาแลงต่อไป แม้บทบาทการเป็นเจ้าหน้าที่ตำบลจะยุติลงก็ตามที



### เจ้าหน้าที่ประจำภาค

เจ้าหน้าที่ประจำภาค ถือเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการทำงานในพื้นที่ตำบลศิลาแลงมีต้นทุนการทำงานมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเจ้าหน้าที่ประจำภาคคอยเป็นที่ปรึกษาให้กับทั้งเจ้าหน้าที่ประจำตำบลและคณะกรรมการโครงการฯ ในการดำเนินกิจกรรม อาทิ การยกร่างแผน ประเมินผลการทำงาน หรือให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาข้อจำกัดในกระบวนการทำงาน พร้อมกับคุณภาพรวมและทิศทางการทำงานของพื้นที่ เพื่อให้ไปถึงนิยามความพอเพียงที่ชุมชนได้นิยามไว้ร่วมกันคือ "พออยู่/พอกิน หนี้สินลดลง มั่นคงทรัพยากร"



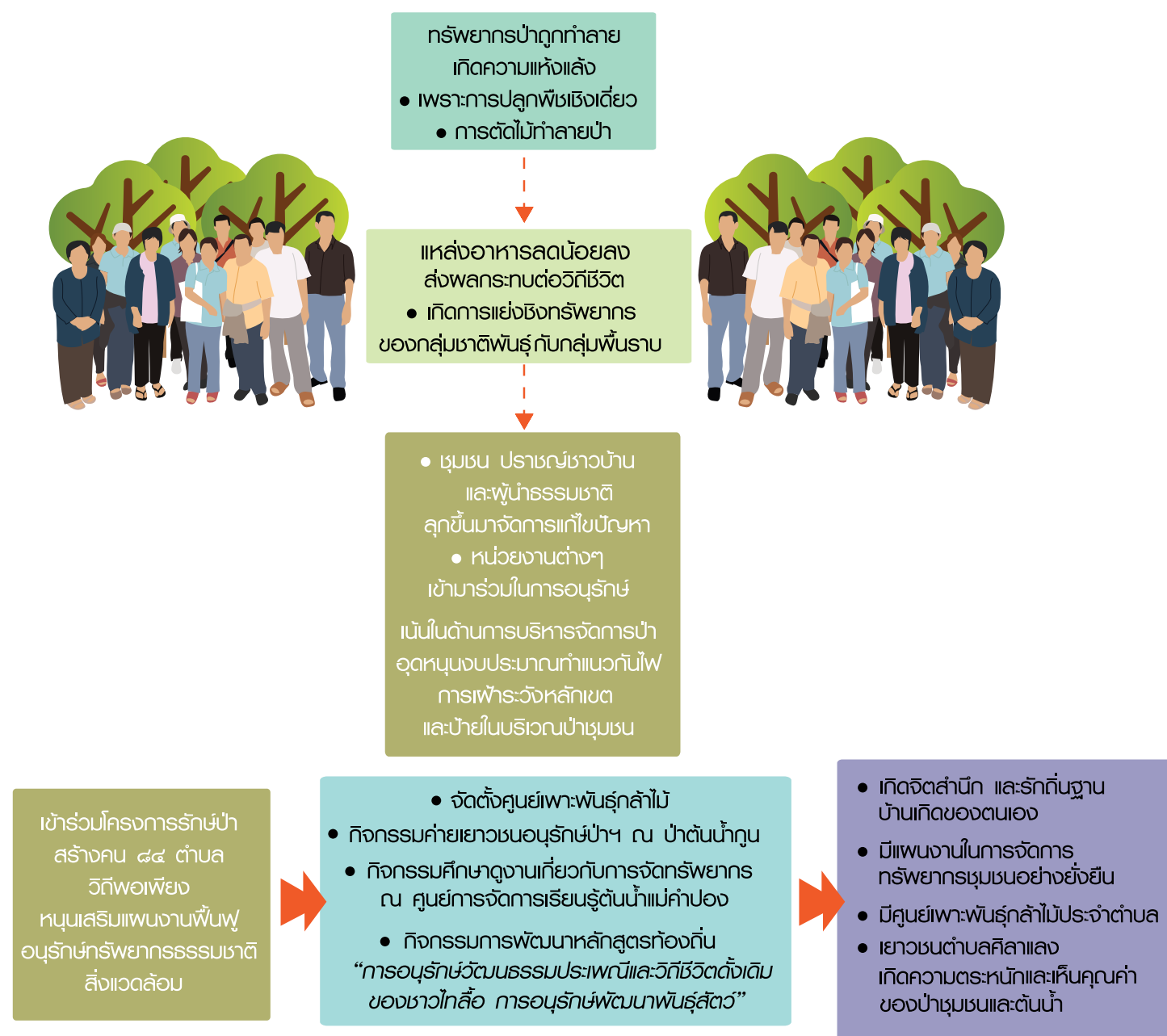
ส่วนเทคนิคการทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำภาค คือ การให้โอกาสและการเปิดพื้นที่ให้ทุกคนเข้ามามีบทบาทเป็นผู้นำ และต้องเชื่อมั่นว่าเขาทำได้ และพยายาม "ลดบทบาท" หรือ "ถอยออกมามองดูห่างๆ" ทำหน้าที่เหมือนผู้สังเกตการณ์ เข้าร่วมกิจกรรม และบทบาทสำคัญของการเป็นเจ้าหน้าที่ประจำภาค ไม่ใช่เรื่องการควบคุมตรวจสอบการทำงาน แต่คือบทบาทของการเอื้ออำนวย สร้างพื้นที่ และสร้างโอกาสของการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตำบลนั่นเอง

### ที่ปรึกษาภาค

ที่ปรึกษาภาคมีบทบาทสำคัญคือ การสร้างความเข้าใจต่อบทบาท และแนวทางการทำงานของโครงการฯ โดยจะต้องลงพื้นที่สร้างความเข้าใจ ให้คำปรึกษา และคุณภาพรวมการทำงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบนโยบายของโครงการฯ และเพื่อให้กิจกรรมและการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เป็นไปได้อย่างราบรื่น จะต้องเน้นการให้กำลังใจ และลงพื้นที่เพื่อร่วมกิจกรรมที่สำคัญๆ ของตำบล 💧



## ■ ภูมิปัญญาความสำเร็จในพื้นที่ การจัดการทรัพยากรป่าไม้



แม้ตำบลศิลาแลงจะหลากหลายไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์  
แต่ด้วยความเข้มแข็งของชุมชนที่มองพลังในทางบวกมากกว่า  
การนำเอาความแตกต่างมาเป็นข้อขัดแย้ง ทำให้ชาวศิลาแลง  
รวมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน หันมาองปัญหา และร่วมกันเดินหน้า  
แก้ไขปัญหาป่าชุมชน ซึ่งปัจจุบันป่าชุมชนอยู่ในพื้นที่อุทยาน  
แห่งชาติดอยภูคา

เมื่อโครงการฯ เข้ามาสนับสนุนต่อขยายการทำงานในด้าน  
การจัดการทรัพยากรป่าไม้ตำบลศิลาแลง ทำให้ชุมชนมองเห็น  
กระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน โดยการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเป็น  
ลักษณะการทำงานผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ การจัดตั้ง  
ศูนย์เพาะพันธุ์กล้าไม้ กิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ป่าฯ ณ  
ป่าต้นน้ำขุน กิจกรรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเรื่อง  
น้ำที่มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ณ ศูนย์การจัดการ





เรียนรู้ต้นน้ำแม่คำปอง กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น  
"การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวไทลื้อ  
การอนุรักษ์พัฒนาพันธุ์สัตว์" และกิจกรรมการรณรงค์ การกำจัด

ขยะเป็นพิษและการใช้สารเคมี เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถ  
ของเยาวชนในการอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า ของชุมชน ขณะเดียวกันยังมีระบบจัดการทรัพยากร  
ป่าไม้ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการดูแล รักษา ปูปลูกเพิ่ม ป้องกัน ให้คุณค่า และ  
ให้ความสำคัญ รวมทั้งปลูกฝังสำนึกรักษ์ทรัพยากรในกลุ่มเยาวชน

ผลการดำเนินกิจกรรมพบว่าภายในตำบลศิลาแลงก่อให้เกิดศูนย์เพาะพันธุ์กล้าไม้  
ประจำตำบล เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และส่งแรงหนุนให้เกิดกระบวนการปลูกป่าในชุมชน  
ขณะเดียวกันเยาวชนตำบลศิลาแลงยังเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของป่าชุมชนและ  
ต้นน้ำ และมีแนวทางในการจัดการป่าร่วมกับชุมชนอย่างมีระบบและยั่งยืน

## ครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัคร





การจัดการหนี้สิน ถือเป็นภาระที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาวตำบลศิลาแลง โดยมีโครงการเกษตรกรรมยั่งยืนกับหนี้สินเกษตรกรรายย่อย "ภูมินิเวศน่าน" หรือ "โครงการนาร่อง" ที่เข้ามาดำเนินการหนุนส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการหนี้สิน ชาวชุมชนมองเห็นปัญหา และพยายามมองหาทางออก นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของธนาคารแห่งหนึ่งแต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้ามาชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการทำ รวมไปถึงไม่มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับกลุ่มและระดับครัวเรือนมาบ้างแล้ว แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรด้วยมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน แต่สิ่งเหล่านี้ก็เป็นพื้นฐานสำคัญเพื่อนำไปต่อยอดวิถีดั้งเดิมของชุมชนโดยการเพิ่มเติมความรู้เชิงทฤษฎีลงไป รวมไปถึงส่งเสริมการรวมกลุ่มครัวเรือนในการทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งทางด้านการเกษตร ด้านอาชีพ หรือการจัดเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายครัวเรือน แต่ทั้งหมดที่ทำมานั้นไม่ได้ใช้คำว่า "ครัวเรือนพอเพียงอาสา" แต่ว่ามีรูปแบบเรียกที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็ต้องยอมรับว่ากระบวนการดังกล่าวเป็นเสมือนต้นทุนที่หน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ที่เข้ามาหนุนเสริม บนฐานวิถีการปลูกอยู่ปลูกกิน ซึ่งเป็นวิถีดั้งเดิมของชุมชนตำบลศิลาแลงที่สืบทอดกันต่อๆ มา

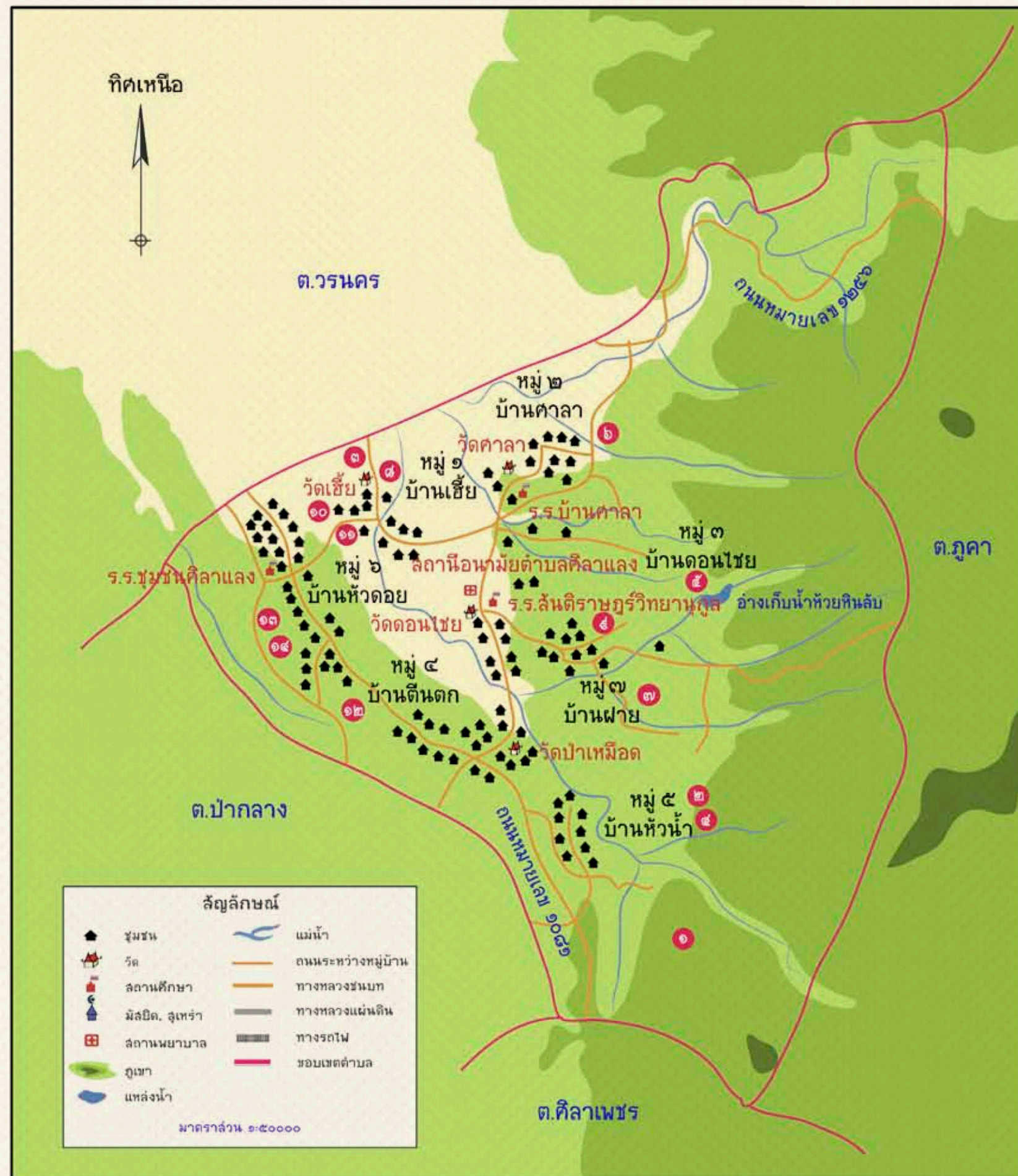


จากการเข้ามาส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสา โดยดำเนินการผ่าน "แผนวิเคราะห์ชุมชน" ของโครงการฯ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาครัวเรือนพอเพียงอาสาของตำบลศิลาแลง ทั้งนี้ได้มีการกำหนดเป้าหมายและผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และสามารถวิเคราะห์ครัวเรือนได้ โดยครัวเรือนมีการทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง มีวิถีการปลูกอยู่ปลูกกิน มีส่วนร่วมและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน อีกทั้งสามารถพึ่งตนเองได้ อาทิ การลดการใช้ปุ๋ยเคมี การลดการใช้พลังงาน

จึงอาจกล่าวได้ว่าโครงการฯ เข้ามาช่วยส่งเสริมการพึ่งตนเองตามหลักคิดของชุมชนที่มีอยู่แล้ว ทำให้เกิดครัวเรือนพอเพียงอาสาด้วยกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านอาชีพ กิจกรรมการจัดการความรู้ กิจกรรมฐานด้านพลังงาน ทำให้ในแต่ละครัวเรือนมีการพัฒนา จนนำไปสู่การเข้าใจ สามารถลดหนี้ได้ และมองเห็นหนทางแห่งการพึ่งตนเอง 💧



## ■ แผนที่ความรู้



## รายชื่อแหล่งเรียนรู้ตำบลคิลาน

### จุดเรียนรู้

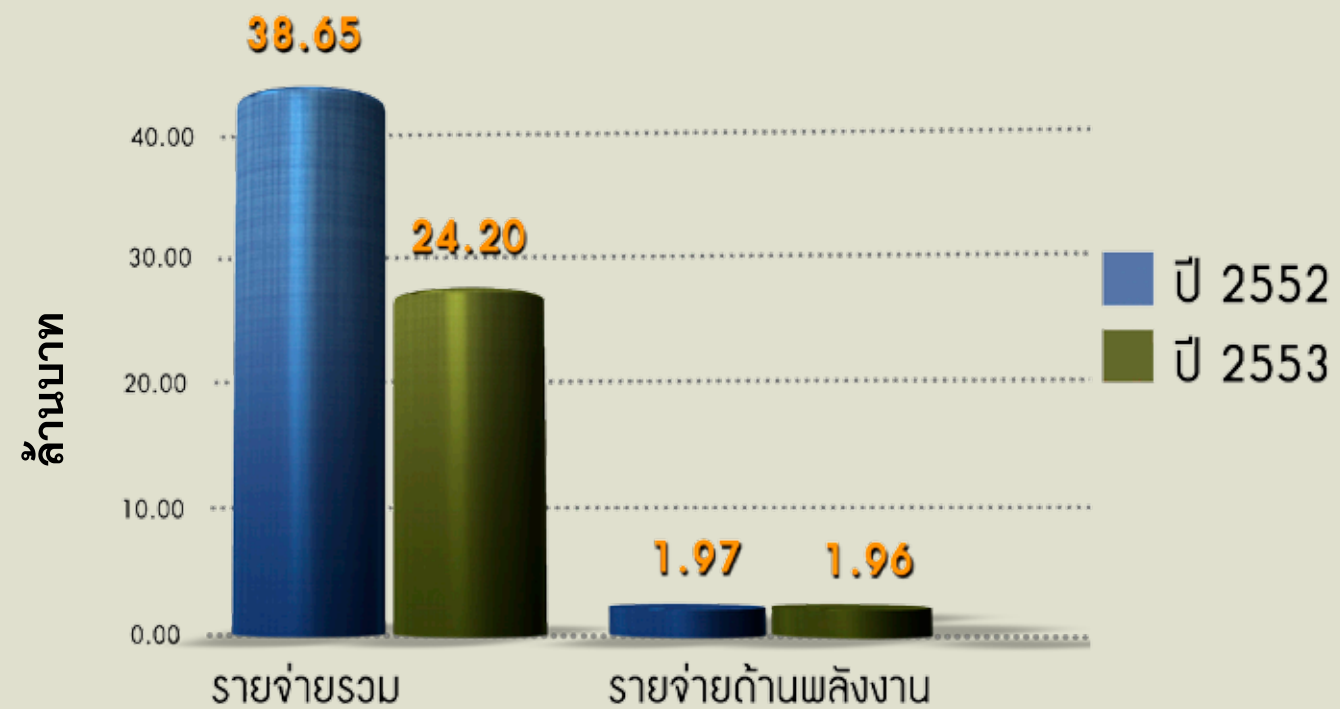
- ๑ จุดเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์นมถั่วเหลือง หมู่๕
- ๒ จุดเรียนรู้การสอนภาษาล้านนา หมู่๕
- ๓ จุดเรียนรู้บัญชีครัวเรือน หมู่๑
- ๔ จุดเรียนรู้เพาะเชื้อเห็ด หมู่๕
- ๕ ป่าชุมชนคิลาน หมู่๓
- ๖ ภูมิปัญญาสุราพื้นบ้าน หมู่๒
- ๗ ศูนย์ประสานงานโครงการรักษ์ป่า สร้างคนฯ หมู่๗
- ๘ ศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าทอมือโครงการบ้านเขียว หมู่๑
- ๙ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนผ้าทอไทลื้อตำบลคิลาน หมู่๓
- ๑๐ ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลคิลาน หมู่๑
- ๑๑ ศูนย์เรียนรู้สวนผสมผสาน (ปลูกอยู่ปลูกกิน) หมู่๑
- ๑๒ ศูนย์สาธิตการเรียนรู้การพัฒนาและปรับปรุงบำรุงดิน หมู่๔
- ๑๓ สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ หมู่๖
- ๑๔ หมอพื้นบ้าน ยาสมุนไพร หมู่๖



## ■ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจและพลังงาน ในภาพรวมของตำบลระหว่างปี ๒๕๕๒- ๒๕๕๓ พบว่า รายจ่ายรวมในปี ๒๕๕๓ ลดลง ๑๔.๔๕ ล้านบาท คิดเป็น ๓๗% ของรายจ่ายรวมในปี ๒๕๕๒ และรายจ่ายด้านพลังงานในปี ๒๕๕๓ ลดลง ๐.๐๑ ล้านบาท คิดเป็น ๑% ของรายจ่ายด้านพลังงานในปี ๒๕๕๒

แผนภูมิ เปรียบเทียบข้อมูลรายจ่ายรวมและรายจ่ายด้านพลังงานระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓





ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลงจากการทำกิจกรรม  
ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ตำบลศิลาแลงลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้ ๑๓,๘๘๘ กิโลกรัม จากกิจกรรมการทำกังหันลมสูบน้ำ  
การทำปุ๋ยอินทรีย์ การคัดแยกขยะ ปลูกต้นไม้ กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน และการแปรรูปผลิตภัณฑ์  
จากเศษวัสดุธรรมชาติ



หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการฯ

โครงการรักษ์ป่า อนุรักษ์  
๗๔ ตำบล อ.ศิลาลาด  
อบรมโครงการทำปุ๋ยหมัก - ปุ๋ยน้ำชีวภาพ  
วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
ณ ห้องประชุมบ้านฟาย หมู่ที่ 7 ต.ศิลาลาด อ.ปรางค์ จ.ปราจีนบุรี

วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
โครงการรักษ์ป่า อนุรักษ์  
๗๔ ตำบล อ.ศิลาลาด  
อบรมโครงการทำปุ๋ยหมัก - ปุ๋ยน้ำชีวภาพ  
วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
ณ ห้องประชุมบ้านฟาย หมู่ที่ 7 ต.ศิลาลาด อ.ปรางค์ จ.ปราจีนบุรี

วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
โครงการรักษ์ป่า อนุรักษ์  
๗๔ ตำบล อ.ศิลาลาด  
อบรมโครงการทำปุ๋ยหมัก - ปุ๋ยน้ำชีวภาพ  
วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
ณ ห้องประชุมบ้านฟาย หมู่ที่ 7 ต.ศิลาลาด อ.ปรางค์ จ.ปราจีนบุรี

วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
โครงการรักษ์ป่า อนุรักษ์  
๗๔ ตำบล อ.ศิลาลาด  
อบรมโครงการทำปุ๋ยหมัก - ปุ๋ยน้ำชีวภาพ  
วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
ณ ห้องประชุมบ้านฟาย หมู่ที่ 7 ต.ศิลาลาด อ.ปรางค์ จ.ปราจีนบุรี

วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
โครงการรักษ์ป่า อนุรักษ์  
๗๔ ตำบล อ.ศิลาลาด  
อบรมโครงการทำปุ๋ยหมัก - ปุ๋ยน้ำชีวภาพ  
วันที่ 19 มิถุนายน 2552  
ณ ห้องประชุมบ้านฟาย หมู่ที่ 7 ต.ศิลาลาด อ.ปรางค์ จ.ปราจีนบุรี



# ภาคผนวก

## รายชื่อคนต้นแบบ...บทสรุปความพอเพียง



**เนียร ล้อยศ**  
ปลูกอยู่ปลูกกิน

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือทางรอดของชุมชน



**ปริศนา หาญยุทธ**  
การบริหารร้านค้า

ทำมานานแล้ว และจะทำต่อไปพร้อมทั้งขยายความรู้ให้กับชุมชนต่อไป



**มัทยา ตักลลา**  
บัญชีครัวเรือน

ลดรายจ่ายในครอบครัวได้มาก วิธีคิดที่พึ่งตนเองได้เป็นอย่างดี มีความสุขกับสิ่งที่ดำเนินชีวิตอยู่



**เกษร ทิชาวงศ์**  
การบริหารกองทุน

การปลูกอยู่ปลูกกิน การแบ่งปัน ทำให้เกิดความสุข ความเป็นพี่น้องของชุมชนกลับคืนมาอย่างแน่นแฟ้น



**ถ่อน บริคุต**  
การบริหารกองทุน

มีพ่อหลวงเป็นแรงบันดาลใจ เป็นพ่อผู้ที่แนะนำให้พสกนิกรรอดพ้นจากวิกฤติต่างๆ ได้ท่ามกลางสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน



**ม้วน สุกำแปง**  
เกษตรผสมผสาน

การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด ไปไหนอย่าหวังเพียงเพื่อไปแต่ให้ได้เก็บเกี่ยวสิ่งต่างๆ แล้วนำมาปฏิบัติให้มากที่สุด



**บัวจันท์ บริคุต**  
การบริหารกองทุน

การปลูกอยู่ปลูกกินเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมมานานแล้ว



**ผัน อุบเรื้อน**  
ปลูกอยู่ปลูกกิน

พึ่งตนเองและแบ่งปันซึ่งกันและกันทำให้เกิดความสุข



**หลิ พงษ์สุภา**  
ปลูกอยู่ปลูกกิน

ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญและจะน้อมนำปรัชญาของพระองค์ท่านไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์มากที่สุด



**บุญถม หาญยุทธ**  
จักสาน ปลูกอยู่ปลูกกิน

ความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ ล้วนถูกปลูกฝังอยู่ในตัวคน และพร้อมที่จะถ่ายทอดให้กับผู้อื่นทั้งแนวทางการปฏิบัติที่ผ่านอุปสรรคจริงๆ



**จำเนียร สิกธิโน**  
ทำบัญชีครัวเรือน

บัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือที่ทำให้คนเราเห็นชีวิตของตนเองมากยิ่งขึ้น ทำแล้วต้องวิเคราะห์อย่างละเอียดและรู้จักวางแผนในการดำเนินชีวิต มีสติ ไม่ประมาท



**พงษ์ ทิชาวงศ์**  
การจัดการป่าชุมชน  
ทำไม้กวาด

ป่าชุมชนเป็นแหล่งหล่อเลี้ยงชีวิตของชุมชนให้น้ำ ให้อากาศให้อาหาร



**เนริยา กลาสี**  
บัญชีครัวเรือน  
การปลูกอยู่ปลูกกิน

สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เห็นทิศทางรอดว่าสามารถที่จะจัดการครอบครัวและชุมชนให้อยู่ดีมีสุขได้โดยอาศัยปรัชญาของพระองค์ท่านนำมาปฏิบัติ



**เพียร กัทรี่**  
การปลูกพืชแบบ  
ผสมผสานทำไม้กวาด

การออมแม้จะเล็กน้อยแต่เมื่อมีการออมบ่อยๆ ไม่ประมาทจะทำให้มีเก็บ



**กา ยะแสง**  
ผลิตสุราชุมชน/เลี้ยงกบ  
การทำน้ำหมักชีวภาพ

การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดความสุขขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชนเกิดการพึ่งพิงซึ่งกันและกัน ในชุมชน ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกนำกลับมาใช้อย่างทรงคุณค่า



**ณอม ทิชาวงศ์**  
การจัดการวิสาหกิจ  
ชุมชน ผลิตผ้าทอ

มีความศรัทธาในแนวทางที่พระองค์ท่านทรงตรัสไม่ว่าจะเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง



# รายชื่อครัวเรือนพอเพียงอาสา

๑. นายบุญนุก โนพน	๓๑. นายสมเดช เตือนเมือง	๖๑. นางวรินทร์ทิพย์ ช่างเหล็ก	๘๑. นางมรศรี ช่างเหล็ก	๑๑๑. นายสวาท ลีอยศ	๑๓๑. นางอินแปลง หาญยุทธ
๒. นางจำเนียร สิทธิโน	๓๒. นางจันทร์เพ็ญ อุ่นเรือน	๖๒. นางเนรียา กลาสี	๘๒. นางจันทร์เพ็ญ ช่างเหล็ก	๑๑๒. นางม้วน สุธรรมแปง	๑๓๒. นายณรงค์ หาญยุทธ
๓. นายผ่อง ที่ฆาวงค์	๓๓. นายเจริญ โนพน	๖๓. นางสุพิน ไหมน้อย	๘๓. นายเกตุ พงษ์สุภา	๑๑๓. นางยุพิน จินเสน	๑๓๓. นายหมุน ช่างเหล็ก
๔. นายมัน มุลคำ	๓๔. นางมาลัย ที่ฆาวงค์	๖๔. นางศรีไว ที่ฆาวงค์	๘๔. นายเสมอ ที่ฆาวงค์	๑๑๔. นางศรีเพ็ญ ที่ฆาวงค์	๑๓๔. นางลำพี คีะแก้ว
๕. นางอนงค์ เนตรทิพย์	๓๕. นางแสงคำ ไหมน้อย	๖๕. นางหลุย ที่ฆาวงค์	๘๕. นางสุภารัตน์ หาญยุทธ	๑๑๕. นางกึ่งพลอย มะโนการณ	๑๓๕. นางพัฒนา ย้งยีน
๖. นายสุรชัย ปัญญาภู	๓๖. นางลำมัย คีะแก้ว	๖๖. นางเงิน ช่างเหล็ก	๘๖. นางสุพิน เฉชะพิมพ์	๑๑๖. นายสมหวัง พวงเงิน	๑๓๖. นายคอน ช่างเหล็ก
๗. นางศรีบุญณี อุ่มมี	๓๗. นางถนอม ที่ฆาวงค์	๖๗. นางยุพา ที่ฆาวงค์	๘๗. นายอรุณ แสนนิทรา	๑๑๗. นางจินดา ลีอยศ	๑๓๗. นางประเนียม เนตรทิพย์
๘. นายคำผล ไหมน้อย	๓๘. นางพรทิพย์ โนพรวน	๖๘. นายสนอง คงแก้ว	๘๘. นายบุญถม หาญยุทธ	๑๑๘. นางยุพิน ปรีคาวงค์	๑๓๘. นางศิริรัตน์ ลีอยศ
๙. นายแหลม ลีอยศ	๓๙. นางมัทยา คีักลลา	๖๙. นางโสพิส ที่ฆาวงค์	๘๙. นายสำราญ ลีอยศ	๑๑๙. นางซุน มะโนการณ	๑๓๙. นางจันทร์เพ็ญ โนพน
๑๐. นายสมเจตน์ ลีอยศ	๔๐. นางอำนวย หาญยุทธ	๗๐. นางสุนีย์ ลีอยศ	๑๐๐. นายประเสริฐ มุลคำ	๑๒๐. นางสุพิน แปงเครื่อง	๑๔๐. นางหลี พงษ์สุภา
๑๑. นายอุดม ชัยมงคล	๔๑. นางสมสาย พันชน	๗๑. นางสาวละออองคาว ที่ฆาวงค์	๑๐๑. นายหั่น ยาวิชัย	๑๒๑. นางเรียม ที่ฆาวงค์	๑๔๑. นายศรี ทนุ
๑๒. นางรัชนีพร โนพน	๔๒. นางคำมูล คีะแก้ว	๗๒. นางสุพิน ไหมน้อย	๑๐๒. นายอุทัย ลีอยศ	๑๒๒. นางปรานอม ช่างเหล็ก	๑๔๒. นายยอด อักขระ
๑๓. นายทองดี ชูวงศ์ประทีป	๔๓. นายกมล เขียวสุวรรณ	๗๓. นางรศนา อำนวยการ	๑๐๓. นางมาลัย อุ่มมี	๑๒๓. นางพิสมัย อุ่มมี	๑๔๓. นายก้อน มีมะโน
๑๔. นายอุดม ชัยมงคล	๔๔. นางกัลยารัตน์ ไหมน้อย	๗๔. นางล้อม ช่างเหล็ก	๑๐๔. นางอำพร ปุ่นวัฒน์	๑๒๔. นางคำ คีะแก้ว	๑๔๔. นายจม อุ่นเรือน
๑๕. นางกาหลง เนตรทิพย์	๔๕. นางถอย โนพรวน	๗๕. นางเลียบ ช่างเหล็ก	๑๐๕. นางภณทิรา ที่ฆาวงค์	๑๒๕. นางจำนอง พระเชื่อน	๑๔๕. นายพัชรพงษ์ วรธานียางกูร
๑๖. นางบุญยวง บริคุต	๔๖. นางคำ ไหมน้อย	๗๖. นางลำควน หาญยุทธ	๑๐๖. นายยก ลีอยศ	๑๒๖. นางคาวิน คีะแก้ว	๑๔๖. นายอุ๊ค เกียนยะ
๑๗. นายสัมพันธ์ อุ่นเรือน	๔๗. นายผ่อง วงศ์กุละ	๗๗. นางสมัย อุตฺรชน	๑๐๗. นายอินผ่อง มุลคำ	๑๒๗. นางคำมี คีะแก้ว	๑๔๗. นายแก้ว วรชน
๑๘. นายลำเจียม อุ่นเรือน	๔๘. นางสุนิษา ที่ฆาวงค์	๗๘. นางเพียร กัทธิ	๑๐๘. นางเนียร ลีอยศ	๑๒๘. นายผล คีะแก้ว	๑๔๘. นายคำมาส อนุจร
๑๙. นางสาวชรินรัตน์ บริคุต	๔๙. นางสิงห์ทอง คีะแก้ว	๗๙. นางอุคคิ ที่ฆาวงค์	๑๐๙. นางกณิน ไชยมโน	๑๒๙. นายวินัย หาญยุทธ	๑๔๙. นางเคียง วุฒิ
๒๐. นางรัตติกาล จันทรพฤษ	๕๐. นางวันดี คีะแก้ว	๘๐. นายประสาน ไหมน้อย	๑๑๐. นางอ้อยมณี ศิริสุขพรสกุล	๑๓๐. นายสมคิด ช่างเหล็ก	๑๕๐. นายแสงคำ วรชน
๒๑. นางถ่อน บริคุต	๕๑. นางธัญญา ที่ฆาวงค์	๘๑. นางปรีศนา หาญยุทธ			
๒๒. นางบัวจัน บริคุต	๕๒. นายเสริม คีะแก้ว	๘๒. นางคำมาส ลีอยศ			
๒๓. นางสาว ลำวุฒิ	๕๓. นายสำราญ คีะแก้ว	๘๓. นางยุพิน บุญชนะเมธี			
๒๔. นายอดิเรก เพชรสังข์	๕๔. นางอรสา พงษ์สุภา	๘๔. นางฉวิล พงษ์สุภา			
๒๕. นายหวล อุ่นเรือน	๕๕. นางผอง คั่นเมฆ	๘๕. นายศรี ที่ฆาวงค์			
๒๖. นาย่ายแก้ว ยะแสง	๕๖. นางดวงจันทร์ ขัตติยา	๘๖. นางเกสร ที่ฆาวงค์			
๒๗. นายสนอง โกดิรัมย์	๕๗. นางไพรินทร์ ที่ฆาวงค์	๘๗. นางสมแบ่ง หาญยุทธ			
๒๘. นายชม ไชยบุญเรือง	๕๘. นางคำดี ช่างเหล็ก	๘๘. นางทอง หาญยุทธ			
๒๙. นางนิภาวรรณ คำปาคัน	๕๙. นางคุ้ม ที่ฆาวงค์	๘๙. นางนงเยาว์ หาญยุทธ			
๓๐. นายเพียร บริคุต	๖๐. นางชอย ที่ฆาวงค์	๙๐. นายวรพล คำของ			

## ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นายเมธิญ ที่ฆาวงค์
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นายศพัทธ์ บุญเรืองวิรัตน์
ที่ปรึกษาภาค	นายมงคล พนมมิตร





บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)  
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐  
โทร. ๖๖(๐)-๒๕๓๗-๒๐๐๐  
[www.pttplc.com](http://www.pttplc.com)